

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Робоча програма
навчальної дисципліни
"СОЦІАЛЬНА ТА ЕКОНОМІЧНА
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ"
для студентів усіх напрямів підготовки
всіх форм навчання

Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

Затверджено на засіданні кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян.

Протокол № 1 від 27.08.2015 р.

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладачі: Баличева Л. В.
Добрунова Л. Е.
Мацюцький В. М.
Пастушенко А. О.
Свинаренко Н. О.

Р 58 Робоча програма навчальної дисципліни "Соціальна та економічна історія України" для студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання : [Електронне видання] / уклад. Л. В. Баличева, Л. Е. Добрунова, В. М. Мацюцький та ін. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 58 с. (Укр. мов.)

Подано перелік компетентностей, якими повинен володіти студент після вивчення навчальної дисципліни, її тематичний план та зміст за модулями й темами, наведено плани семінарських занять, контрольні запитання для самодіагностики, список рекомендованої літератури.

Рекомендовано для студентів усіх напрямів підготовки всіх форм навчання.

Вступ

Навчальна дисципліна "Соціальна та економічна історія України" у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця є однією з базових навчальних дисциплін. Дисципліну "Соціальна та економічна історія України" вивчають студенти всіх напрямів підготовки всіх форм навчання згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеня "бакалавр". Навчальна дисципліна спрямована сприяти формуванню ерудованої, різнобічно розвинутої особистості, здатної використовувати весь спектр набутих компетентностей для досягнення успіху в конкурентному середовищі. Набуті в процесі вивчення дисципліни компетентності підвищують конкурентоспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Варто наголосити, що дисципліна не дублює шкільний курс "Історія України". Здобуті в ході вивчення шкільного курсу знання й уміння мають бути базою для поглибленого вивчення соціальної та економічної історії України.

Укладачі робочої програми особливу увагу приділили проблемі набуття студентами потрібних компетентностей. Знання розглядаються як частина компетентностей, яких мають набути студенти. Робочу програму розроблено таким чином, аби навчити студентів самостійно знаходити наукову літературу та джерела, що стосуються соціальної та економічної історії України, критично читати історичні тексти й аналізувати джерела, розрізняти факти та інтерпретації як у науковій літературі, так і в джерелах, формувати, висловлювати в усній і письмовій формах та обстоювати власні погляди, проводити самостійні міні-дослідження з проблем соціального й економічного розвитку України.

Робоча програма є засобом управління як аудиторною, так і самостійною роботою студентів. Вона має допомогти студентам працювати на лекційних і семінарських заняттях, виконувати домашні завдання за темами навчальної дисципліни, готувати есе-доповіді, дослідні роботи тощо.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузі знань, напрями підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Усі галузі знань	Базова	
Змістових модулів – 2	Усі напрями підготовки	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 150		1-й або 2-й	1-й
		Семестр	
		1 або 2, 3, 4-й	1-й та 2-й
		Лекції	
		32 год	12 год
		Семінарські	
		32 год	8 год
		Самостійна робота	
84 год		128 год	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: бакалавр	Вид контролю	
		Іспит	
		2 год	2 год

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

- для денної форми навчання – 74 %;
- для заочної форми навчання – 15 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про соціальну та економічну історію України, її специфіку у період від найдавніших часів до сьогодення.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- визначення і оволодіння системою понять та категорій;
- набуття навичок пошуку інформації, що стосується соціально-економічного розвитку України;
- засвоєння масиву інформації, що стосується соціальної та економічної історії України, аналіз різноманітних фактів і явищ, формування власних поглядів і презентація їх в усній і письмовій формах;

визначення причин та наслідків історичних явищ;
розкриття особливостей соціально-економічних процесів на різних етапах української історії.

Об'єктом навчальної дисципліни є соціальна та економічна історія України від найдавніших часів до сьогодення.

Предметом навчальної дисципліни є господарські та суспільні трансформації, які відбувалися на українських землях у різні історичні епохи.

Знання й навички, здобуті у ході вивчення навчальної дисципліни "Соціальна та економічна історія України", сприяють засвоєнню інших дисциплін загального циклу.

Студенти набувають компетентності на лекційних і семінарських заняттях. Також велике значення з погляду здобуття потрібних знань і навичок має самостійна робота студентів. Зазначені різновиди навчальної роботи відповідають накопичувальній бально-рейтинговій системі навчального процесу.

Після вивчення навчальної дисципліни "Соціальна та економічна історія України" студент повинен:

знати:

історичний понятійно-категоріальний апарат;

хронологічну послідовність історичних подій;

особливості економічного становища українських земель у різні історичні епохи;

перебіг модернізаційних процесів, радикальних і поміркованих реформ, їх вплив на економічне становище українських земель;

особливості організації та соціальної структури суспільства різні історичні періоди;

особливості економічного й соціального розвитку різних регіонів України у різні часи.

вміти:

конспектувати лекції та опрацьовувати наукову літературу та джерела;

знаходити інформацію, що безпосередньо стосується історії соціально-економічного розвитку України;

використовувати історичний, понятійно-категоріальний апарат;

визначати суспільну значущість різноманітних подій соціально-економічного життя України;

розкривати історичні корені сучасних явищ;
оформляти бібліографічний апарат дослідної роботи.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
CEIY 1	Знання	Знання найважливіших аспектів соціально-економічного розвитку українських земель у період від найдавніших часів до сьогодення. Вміння розуміти і відповідно застосовувати найелементарніші поняття дисципліни
CEIY 2	Вміння	Розрізнення фактів та інтерпретацій з економічної та соціальної історії України як у науковій літературі, так і в джерелах, критичне читання історичних текстів і аналіз джерел, застосування набутих знань як засобу розуміння сучасної соціально-економічної ситуації та можливих варіантів вирішення соціально-економічних проблем України. Вміння порівнювати події соціально-економічної історії України з ключовими подіями економічної історії провідних держав світу
CEIY 3	Комунікації	Висловлення в усній і письмовій формах власних думок щодо соціально-економічного розвитку українських земель у період від найдавніших часів до сьогодення, відстоювання власних поглядів, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами
CEIY 4	Автономність і відповідальність	Самостійне знаходження студентом джерел і різноманітної наукової літератури, що стосуються соціально-економічного розвитку українських земель у період від найдавніших часів до сьогодення, відповідальність за результати пошуку, читання історичних текстів і аналіз джерел як історичних, так і економічних

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Соціально-економічний розвиток українських земель у період від найдавніших часів до кінця XIX ст.

Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період

1.1. Господарство та форми соціальної організації за часів палеоліту й мезоліту.

Поява найдавніших людей на території України. Первісне людське стадо. Господарство за часів палеоліту. Поява громади та племені як суспільних одиниць. Ключові особливості господарського життя за часів мезоліту.

1.2. Поява відтворюючого типу господарювання та пов'язані з нею соціальні зміни.

Поява землеробства, скотарства, ремесел та соціальні зміни за часів неоліту.

1.3. Соціальні зміни та економічне життя населення трипільської культури.

Особливості соціально-економічного життя носіїв трипільської культури.

1.4. Соціальні та економічні процеси у добу бронзи, греко-скіфський і римо-сарматський періоди.

Господарство скіфів. Економічний лад грецьких та римських колоній Північного Причорномор'я.

1.5. Економічне життя слов'янських племен часів розселення на території України.

Господарство та суспільний лад давніх слов'ян.

Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави

2.1. Економічне життя Київської Русі.

Розвиток землеробства, промислів. Форми землеволодіння: князівське, боярське, церковне, селянське. Розвиток міст: ремесла та податкова система. Грошова система. Грецький, шовковий, залізний та соляний торговельні шляхи та їх роль у господарському житті Русі. Економічна

політика київських князів у домонгольський період у сфері міжнародних відносин.

2.2. Соціальна структура населення Київської Русі.

Соціальні категорії вільного і залежного населення.

2.3. Українські землі в період феодальної роздробленості та монголо-татарського завоювання.

Господарські та соціальні зміни в Київському, Чернігово-Сіверському, Переяславському, Волинському, Галицькому князівствах у період роздробленості. Проблема господарювання у період золотоординського поневолення. Збирання данини монгольськими баскаками.

2.4. Соціально-економічний розвиток Галицько-Волинської держави.

Особливості структури економіки князівства. Розвиток сільського господарства краю. Проблема землеволодіння на землях Волині та Галичини.

Історичний феномен галицького боярства у тодішньому суспільстві. Практичне підґрунтя їх фактичної влади та багатства. Збирання податків з населення та грошова система. Соледобування – провідна галузь господарства Галицько-Волинської держави. Розквіт промислів та ремесел. Соціальна диференціація ремісників. Особливості процесу містобудування на Галичині та Волині.

Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони

3.1. Соціальна структура і характер середньовічного суспільства.

Відношення навколо земельної власності, форми землеволодіння. Розподіл маєтків. Зміни у шляхетському стані. Взаємини між феодалами і селянами, закріпачення селян. Розвиток фільваркового господарства; волочні поміри.

3.2. Економічне життя українських земель у середині XIV – першій половині XVI ст.

Економічна роль перших польсько-литовських уній. Експлуатація природних ресурсів (королівські копальні). Економічна роль війн.

Організація податків у воєводствах та удільних князівствах. Данина татарам.

Роль Магдебурзького права у міському господарстві; приватна власність у містах, лихварство, торгівля (купецькі гільдії, гроші, мита, ярмарки,

торгові центри і шляхи, іноземний торговий капітал), ремесла і цехи, промисли.

3.3. Розвиток козацького господарства.

Виникнення козацтва. Господарство козаків.

Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої

4.1. Основні тенденції економічного розвитку українських земель.

Розвиток засобів виробництва і транспорту. Роль Люблінської унії 1569 р. Магнати і латифундії. Шляхетські маєтки. Структура землеволодіння. Орендні операції. Монастирське землеволодіння до і після Берестейської унії 1596 р. Фільварки і Революція цін. Процес закріпачення селян. Колонізація шляхтою нових земель. Селянські господарства (дворищні, волочні, ланові, півланові і півдворищні). Мануфактури. Кріпацтво і зародження капіталістичних відносин. Банківська, кредитна і фінансова системи. Господарство низових козаків та принцип економічної свободи.

4.2. Зміни в соціальній структурі.

Виникнення реєстрового козацтва. Господарство реєстрових і городових козаків.

Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель у середині XVII – XVIII ст.

5.1. Розвиток господарства українських земель у другій половині XVII ст.

Економічна та соціальна політика Б. Хмельницького та його наступників. Торгівля і митниці в українських землях. Ліквідація магнатських латифундій. Земельний ринок. Фінансова система та податки Війська Запорізького. Викуп полонених. Контрибуції за міста. Гроші. Ремесла. Торгівля. Військові закупівлі. Татарський фактор (союзи і грабунки, ясир і викуп, найм). Виплати найманцям.

5.2. Соціальні групи: старшина і козаки, шляхта, духовенство, селяни і міщани.

5.3. Соціально-економічне становище Лівобережної та Слобідської України.

Занепад господарства в період Руїни. Переселенські рухи.

Відродження та розвиток сільського господарства на Лівобережній і Слобідській Україні. Посилення визиску та закріпачення селянства

на Лівобережжі й Слобожанщині. Колонізація вільних земель. Розвиток промисловості та торгівлі на Лівобережній і Слобідській Україні. Зростання міст. Фінанси і грошовий обіг. Зміни у соціальній структурі. Інтеграційна політика російського уряду щодо українського козацтва.

5.4. Економічна та соціальна ситуація на українських землях у складі Речі Посполитої.

5.5. Кримське ханство у системі соціально-економічних відносин.

Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

6.1. Соціальна стратифікація та мобільність населення Наддніпрянської України.

Етносоціальна структура населення Наддніпрянської України.

6.2. Криза феодално-кріпосної системи.

Криза кріпосницького господарства. Розвиток капіталістичних відносин у промисловості та селянському господарстві. Початок промислового перевороту в Наддніпрянській Україні. Розвиток торгівлі на українських землях у складі Російської імперії.

6.3. Особливості та характеристика соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель.

Етносоціальна структура населення Західної України. Розвиток сільського господарства, ремесел, мануфактур і торгівлі на західноукраїнських землях.

Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.

7.1. Зміни в соціальному та економічному житті Наддніпрянської України.

Реформи 1860 – 1870-х років. Розвиток сільського господарства Наддніпрянській Україні. Будівництво залізниць. Економічна політика царського уряду та індустріалізація на українських землях у складі Російської імперії. Розвиток торгівлі в Наддніпрянській Україні. Формування нових суспільних верств на українських землях у складі Російської імперії.

7.2. Особливості соціально-економічного розвитку Західної України.

Аграрна реформа 1848 р. та розвиток сільського господарства на західноукраїнських землях у пореформений період. Особливості промислового

розвитку Західної України. Розвиток торгівлі на західноукраїнських землях. Кооперативний рух.

Змістовий модуль 2

Соціально-економічний розвиток українських земель у ХХ – на початку ХХІ ст.

Тема 8. Україна на початку ХХ ст.

Українські землі у період Першої світової війни

8.1. Соціально-економічне становище українських земель.

Економічна криза 1900 – 1903 рр. Промисловий розвиток України на початку ХХ ст. Аграрна політика П. Столипіна та проведення її в Україні. Переселенські рухи та еміграція українців на початку ХХ ст.

8.2. Економічний та соціальний стан українських земель під час Першої світової війни.

Фінансова система. Фінансування воєнних витрат. Роль банків. Вплив війни на промисловість і транспорт. Занепад сільського господарства.

Виникнення та наростання продовольчої кризи, зростання цін, спроби подолати дорожнечу. Зниження життєвого рівня населення.

Соціальні зміни. Міграція та еміграція українців під час Першої світової війни.

Тема 9. Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.

9.1. Соціально-економічна політика Української Центральної Ради.

Підготовка і проведення аграрної реформи. Введення до обігу українських паперових грошей. Брестський мир. Вивіз хліба і сировини до країн Четверного союзу.

9.2. Соціально-економічна політика Гетьманату Павла Скоропадського.

Відновлення приватної власності, свободи підприємництва, відбудова залізниць. Аграрне питання. Відновлення розбалансованої фінансово-кредитної системи. Нова грошова одиниця – карбованець, гривня. Виконання економічних зобов'язань перед союзниками. Спад промислового виробництва, безробіття, зниження продуктивності праці у промисловості і сільському господарстві.

9.3. УНР доби Директорії.

Спроби реформування. Проблеми управління економікою. Скорочення виробництва. Погіршення матеріального становища населення.

9.4. Соціально-економічна політика ЗУНР.

9.5. Соціально-економічні перетворення Радянського уряду.

Поширення Декрету про землю, націоналізація підприємств, проголошення державної монополії на хліб, сіль, цукор. Політика "воєнного комунізму". Управління українською економікою. Мілітаризація і примус до праці. Матеріальне забезпечення населення міст. Продрозкладка. Комітети незалежних селян. Соціальні перетворення у суспільстві протягом 1917 – 1921 рр.

Тема 10. Радянська Україна в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.)

10.1. УСРР у добу нової економічної політики.

Соціально-економічне становище УСРР на початку 1920-х рр. Запровадження нової економічної політики. Розвиток промисловості, сільського господарства й торгівлі в умовах непу. Етносоціальні процеси в контексті непу та політики коренізації.

10.2. Радянська Україна під час сталінської модернізації.

Індустріалізація. Колективізація сільського господарства. Голодомор 1932 – 1933 рр. Етносоціальні процеси в контексті політики сталінського режиму кінця 1920-х – 1930-х років.

Тема 11. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.)

11.1. Українські землі у складі Польщі.

Етносоціальна структура населення Східної Галичини й північно-західних українських земель на початку 1920-х років. Заходи польського уряду щодо промислового сектору економіки українських земель та їх промисловий розвиток. Аграрна політика польської влади на українських землях і ситуація в аграрному секторі їхньої економіки. Етносоціальні процеси на українських землях у контексті політики польського уряду. Кооперативний рух у Східній Галичині й на північно-західних українських землях.

11.2. Українські землі у складі Румунії та Чехословаччини.

Політика румунської влади стосовно українських земель та їх соціально-економічне становище. Політика чехословацьких властей щодо Закарпаття і його соціально-економічний розвиток у складі Чехословаччини.

Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни

12.1. Соціально-економічні перетворення в західних областях УРСР (1939 – 1941 рр.).

12.2. Перебудова економіки УРСР на воєнний лад.

Евакуація кадрів та матеріальних цінностей у східні регіони СРСР. Реалізація радянською владою тактики "спаленої землі".

12.3. Економічна політика гітлерівського режиму на окупованих українських територіях. Німецька організація ведення сільського господарства. Експлуатація Рейхом українців на металургійних, машинобудівних підприємствах та на транспорті. Колабораціонізм. Планомірне знищення єврейського та циганського населення.

12.4. Демографічні зміни.

Радянські депортації і репресії. Вплив демографічних змін на стан економіки і соціальний склад. Проблема остарбайтерів, їх повернення та труднощі соціальної адаптації.

12.5. Відродження українцями зруйнованого фашистами господарства.

Відродження аграрного сектору. Відновлення промислового потенціалу.

Тема 13. УРСР у 1945 – 1991 рр.

13.1. Україна в останні роки правління Й. Сталіна (1945 – 1953 рр.).

Відбудова промисловості. Становище сільського господарства. Повсякденне життя населення. Колективізація сільського господарства й індустріалізація в Західній Україні. Етносоціальні процеси на західно-українських землях.

13.2. Україна у хрущовський період (1953 – 1964 рр.).

Аграрна політика М. Хрущова та її вплив на Україну. Промисловий розвиток України. Соціальна політика М. Хрущова та її вплив на Україну.

13.3. Україна в роки правління Л. Брежнєва та його наступників (1964 – 1985 рр.).

Косигінська економічна реформа та її вплив на Україну. Стагнація економіки УРСР у 1970-х – першій половині 1980-х рр. Урбанізація та соціальна структура населення України. Повсякденне життя населення.

13.4. Україна в горбачовський період (1985 – 1991 рр.).

Розвиток промисловості, сільського господарства й торгівлі в умовах горбачовської перебудови. Повсякденне життя населення.

Тема 14. Україна в 1991-му – 2010-х роках

14.1. Економіка України.

Економічне ситуація після розпаду СРСР. Приватизація промислових підприємств. Виникнення й функціонування приватного бізнесу. Сільське господарство: від "косметичного ремонту" колгоспної системи до ринково-капіталістичного фермерства й олігархічних латифундій. Земельне питання. Економічне зростання. Економічні кризи.

14.2. Соціальні процеси.

Соціально-майнове розшарування українського суспільства. Депуляція. Старіння населення. Знелюднення українського села. Еволюція структур повсякденності.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як із робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання змістових модулів. Змістовий модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	Усього	у тому числі				у тому числі				
		лекційні	семінарські	проведення підсумкового контролю	самостійна робота	Усього	лекційні	семінарські	проведення підсумкового контролю	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Соціально-економічний розвиток українських земель у період від найдавніших часів до кінця XIX ст.										
Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період	18	4	4	–	10	12	1	1	–	10
Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави	9	2	2	–	5	11,5	1	0,5	–	10
Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони	9	2	2	–	5	11	0,5	0,5	–	10
	9	2	2	–	5	11,5	1	0,5	–	10
Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої	9	2	2	–	5	6,5	1	0,5	–	5
Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст.	9	2	2	–	5	11,5	1	0,5	–	10
Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	9	2	2	–	5	11	0,5	0,5	–	10

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.	16	4	4	–	8	11,5	1	0,5	–	10
Разом за змістовим модулем 1	79	18	18	–	43	75	6	4	–	65
Змістовий модуль 2										
Соціально-економічний розвиток українських земель у XX – на початку XXI ст.										
Тема 8. Україна на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни	9	2	2	-	5	11,5	1	0,5	–	10
Тема 9. Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.	9	2	2	–	5	6,5	1	0,5	–	5
Тема 10. Радянська Україна в 1920 –1930-х рр.	9	2	2	–	5	11	0,5	0,5	–	10
Тема 11. Західно-українські землі в 1920 –1930-х рр.	9	2	2	–	5	6,5	1	0,5	–	5
Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни	9	2	2	–	5	6,5	1	0,5	–	5
Тема 13. УРСР у 1945 – 1991 рр.	8	2	2	–	4	9	0,5	0,5	–	8
Тема 14. Україна в 1991-му –2010-х рр.	9	2	2	–	5	12	1	1	–	10
Разом за змістовим модулем 2	62	14	14	–	34	63	6	4	–	65
Підготовка до екзамену	7				7	10				10
Екзамен	2			2		2			2	
Разом за дисципліною	150	32	32	2	84	150	12	8	2	128

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених питань. Студенти мають готуватися до семінарських занять. Підготовка до семінарів є одним із різновидів самостійної роботи. У процесі підготовки до семінарських занять студенти мають опрацьовувати рекомендовану літературу. На кожному семінарському занятті викладач оцінює активність студентів, їхні відповіді на поставлені питання (табл. 5.1), вміння формулювати і висловлювати свою позицію, використовувати нову термінологію й нараховує їм бали.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1 Соціально-економічний розвиток українських земель у період від найдавніших часів до кінця ХІХ ст.			
Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період	Тема семінарського заняття "Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період" 1. Господарство та форми соціальної організації за часів палеоліту й мезоліту. 2. Поява відтворюючого типу господарювання та пов'язані з нею соціальні зміни. 3. Особливості соціально-економічного життя носіїв трипільської культури. 4. Господарство та суспільство раннього залізного віку. 5. Соціально-економічне життя давніх слов'ян	4	Основна: [1; 2; 4; 7; 8; 10]. Додаткова: [15; 20; 23; 31; 35; 38]
Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави	Тема семінарського заняття "Господарство та суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави" 1. Соціально-економічний розвиток Київської Русі наприкінці ІХ – у першій третині ХІІ ст.	2	Основна: [1; 2; 4; 7 – 10]. Додаткова: [20; 23; 38]

1	2	3	4
	<p>2. Соціально-економічне становище Південно-Західної Русі за часів роздробленості.</p> <p>3. Особливості соціально-економічного розвитку Галицько-Волинської держави</p>		
<p>Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони</p>	<p>Тема семінарського заняття "Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони"</p> <p>1. Соціальна структура і характер середньовічного суспільства.</p> <p>2. Магдебурзьке право на українських землях як соціально-економічний чинник. Цехи на українських землях.</p> <p>3. Крим. Татарські набіги. Чорноморська торгівля.</p> <p>4. Виникнення козацтва. Господарство козаків.</p> <p>5. Перші польсько-литовські унії і доля українських земель: соціально-економічний вимір (Кревська і Городельська унії)</p>	2	<p>Основна: [1; 2; 4; 7 – 10]. Додаткова: [13; 20; 23; 38]</p>
<p>Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої</p>	<p>Тема семінарського заняття "Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої"</p> <p>1. Орендні та лихварські операції.</p> <p>2. Революція цін, фільварки.</p> <p>3. Етапи закріпачення українського селянства.</p> <p>4. Колонізація нових земель на сході України.</p> <p>5. Цехове виробництво.</p> <p>6. Початок зародження капіталістичних відносин.</p> <p>7. Господарство городових, реєстрових і січових козаків.</p> <p>8. Соціально-економічна складова перших козацьких повстань</p>	2	<p>Основна: [1; 2; 4; 7; 8; 10]. Додаткова: [13; 20; 23; 38]</p>

1	2	3	4
<p>Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст.</p>	<p>Тема семінарського заняття "Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст."</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтеграційна політика російського уряду щодо українського козацтва. 2. Економічна та соціальна ситуація на українських землях у складі Речі Посполитої. 3. Кримське ханство у системі соціально-економічних відносин. 4. Закріпачення селянства на Лівобережжі й Слобожанщині. 5. Соціальні групи: старшина і козаки, шляхта, духовенство, селяни і міщани 	2	<p>Основна: [1 – 4; 7; 8; 10]. Додаткова: [13; 20; 23; 38]</p>
<p>Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.</p>	<p>Тема семінарського заняття "Українські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст."</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спроби царського уряду врегулювати відносини між поміщиками й селянами. 2. Феодально-кріпосницька економіка Наддніпрянської України та її товаризація в першій половині XIX ст. 	2	<p>Основна: [1 – 4; 7; 8; 10; 11]. Додаткова: [13; 16; 20; 23; 24; 25; 28 – 30; 32; 37; 39]</p>
<p>Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій у другій половині XIX ст.</p>	<p>Тема семінарського заняття "Українські землі у др. пол. XIX ст."</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реформи 1860 – 1870-х років та Наддніпрянська Україна. 2. Початки індустріалізації на українських землях 3. Економічна політика царського уряду та індустріалізація на українських землях у складі Російської імперії. 4. Формування нових суспільних верств на українських землях у складі Російської імперії. 5. Особливості соціально-економічного розвитку Західної України 	4	<p>Основна: [1; 2; 7; 8; 10; 11]. Додаткова: [13; 16; 20; 23; 30; 32; 37; 39]</p>

1	2	3	4
Змістовий модуль 2.			
Соціально-економічний розвиток українських земель к XX – на початку XXI ст.			
Тема 8. Україна на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни	Тема семінарського заняття "Україна на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни" 1. Економічна криза 1900 – 1903 рр. та промисловий розвиток українських земель на початку XX ст. 2. Аграрна реформа П. Столипіна та проведення її в Наддніпрянській Україні. 3. Вплив Першої світової війни на економіку українських земель. 4. Соціальні зміни. Зниження життєвого рівня населення	2	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8; 11]. Додаткова: [13; 20; 23; 27; 33]
Тема 9. Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.	Тема семінарського заняття "Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр." 1. Соціально-економічна політика Центральної Ради. 2. Соціально-економічна політика розвитку Гетьманату Павла Скоропадського. 3. Соціально-економічна політика Директорії УНР. 4. Соціально-економічна політика ЗУНР	2	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8; 11]. Додаткова: [20; 23; 27; 33; 34]
Тема 10. Радянська Україна в 1920 – 1930-х рр.	Тема семінарського заняття "Радянська Україна в 1920 – 1930-х рр." 1. Соціально-економічний розвиток УРСР у добу нової економічної політики (1921 – 1928 рр.). 2. Соціально-економічний розвиток радянської України під час сталінської модернізації (1929 – 1939 рр.)	2	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8]. Додаткова: [14; 17 – 23; 26]
Тема 11. Західно-українські землі в 1920 – 1930-х рр.	Тема семінарського заняття "Західноукраїнські землі в 1920 – 1930-х рр." 1. Соціально-економічне становище українських земель у складі Польщі. 2. Соціально-економічне становище українських земель у складі Румунії та Чехословаччини	2	Основна: [1; 2; 4; 7; 8]. Додаткова: [20; 23; 24; 26]

1	2	3	4
Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни	Тема семінарського заняття "Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни" 1. Соціально-економічні перетворення в західних областях УРСР (1939 – 1941 рр.). 2. Початок війни на українських землях і перебудова економіки на воєнний лад. 3. Особливості життя в містах і селах окупованої нацистами України. 4. Економічна політика гітлерівського режиму на окупованих українських територіях. 5. Колабораціонізм. Проблема остербайтерів. 6. Радянські депортації і репресії. 7. Наслідки Другої світової війни 8. Початок відбудови господарства УРСР. 9. Соціально-економічні перетворення Радянського уряду	2	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8] Додаткова: [20; 23; 24; 26]
Тема 13. УРСР у 1945 – 1991 рр.	Тема семінарського заняття "УРСР у 1945 – 1991 рр." 1. Соціально-економічний розвиток України в останні роки правління Й. Сталіна (1945 – 1953 рр.). 2. Соціально-економічний розвиток України у хрущовський період (1953 – 1964 рр.). 3. Соціально-економічне становище України в роки правління Л. Брежнєва та його наступників (1964 – 1985 рр.). 4. Соціально-економічне становище України в горбачовський період (1985 – 1991 рр.)	2	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8]. Додаткова: [12; 20; 23]
Тема 14. Україна в 1991-му – 2016-х рр.	Тема семінарського заняття "Україна в 1991-му – 2010-х рр." 1. Економіка України. 2. Соціальні процеси	2	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8]. Додаткова: [20; 23]

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої студент виконує навчальні завдання самостійно.

Мета СРС – сприяння засвоєнню програмного матеріалу та формуванню компетентностей.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 57 % (84 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 години). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; вивчення основних термінів і понять за темами навчальної дисципліни; підготовку до семінарських занять; підготовку есе за обраною темою; підготовку доповіді-презентації за обраною темою; підготовку дослідної роботи за обраною темою; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт.

Важливою умовою успішного засвоєння програмного матеріалу є самостійна робота студентів з науковою літературою та джерелами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам, наведені в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість Годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1 Соціально-економічний розвиток українських земель у період від найдавніших часів до кінця XIX ст.				
Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарських занять, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики	10	Перевірка виконання завдань, оцінка доповідей	Основна: [1; 2; 4; 7; 8; 10]. Додаткова: [15; 20; 23; 31; 35; 38]
Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарських занять, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка есе, презентації	Основна: [1; 2; 4; 7 – 10]. Додаткова: [20; 23; 38]

1	2	3	4	5
Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарських занять, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка доповідей	Основна: [1; 2; 4; 7; 8; 9; 10]. Додаткова: [13; 20; 23; 38]
Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка есе, презентації	Основна: [1; 2; 4; 7; 8; 10]. Додаткова: [13; 20; 23; 38]
Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді	5	Перевірка виконання завдань, оцінка доповідей	Основна: [1 – 4; 7; 8; 10]. Додаткова: [13; 20; 23; 38]
Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка есе, презентації	Основна: [1 – 4; 7; 8; 10; 11]. Додаткова: [13; 16; 20; 23 – 25; 28 – 30; 32; 37; 39]

1	2	3	4	5
Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	8	Перевірка виконання завдань, контрольної роботи	Основна: [1 – 4; 7; 8; 10; 11]. Додаткова: [13; 16; 20; 23 – 25; 29; 30; 32; 36]
Усього за змістовим модулем 1		43		
Змістовий модуль 2				
Соціально-економічний розвиток українських земель у XX – на початку XXI ст.				
Тема 8. Україна на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття	5	Перевірка виконання завдань	Основна: [1; 2; 4; 7; 8; 11]. Додаткова: [13; 20; 23; 27; 33]
Тема 9. Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка есе, презентації	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8; 11]. Додаткова: [20; 23; 27; 33; 34]
Тема 10. Радянська Україна в 1920 – 1930-х рр.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за зазначеною темою, активна підготовка до семінарського заняття, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка доповідей	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8]. Додаткова: [14; 17 – 23; 26]

Закінчення табл. 6.1

1	2	3	4	5
Тема 11. Західноукраїнські землі в 1920 – 1930-х рр.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за зазначеною темою, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка доповідей	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8]. Додаткова: [20; 23; 26]
Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка есе, презентації	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8]. Додаткова: [20; 23]
Тема 13. УРСР у 1945 – 1991 рр.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	4	Перевірка виконання завдань, оцінка есе, презентації	Основна [1; 2; 4; 5; 7; 8]. Додаткова: [12; 20; 23]
Тема 14. Україна в 1991-му – 2010-х рр.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних термінів і понять за темою, підготовка до семінарського заняття, контрольна перевірка студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики, підготовка есе за обраною темою, підготовка доповіді-презентації за обраною темою	5	Перевірка виконання завдань, оцінка есе, презентації оцінка доповідей	Основна: [1; 2; 4; 5; 7; 8]. Додаткова: [20; 23]
Усього за змістовим модулем 2		34		
Підготовка до екзамену		7		
Усього за дисципліною		84		

6.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період

1. Охарактеризуйте основні здобутки господарства первісних племен на території України.
2. Чим займалося населення трипільської культури?
3. Назвіть основні риси господарства скіфів.
4. Як розвивалися економічні зв'язки населення Північного Причорномор'я з грецькими містами – полісами, розташованими на території України?
5. Якими були особливості економічного розвитку східнослов'янських племен?

Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави

1. Наведіть економічні фактори утворення Київської Русі.
2. Охарактеризуйте відносини власності в українських землях в IX – першій половині XIV ст.
3. Які категорії залежних селян були в Київській Русі княжої доби?
4. Наведіть факти, що свідчать про високий рівень ремісництва. Чим відрізнявся розвиток ремесла в українських землях від західноєвропейського?
5. Проаналізуйте характер, форми внутрішньої та зовнішньої торгівлі Київської Русі.
6. Проаналізуйте економічну політику київських князів.
7. Які особливості соціально-економічного розвитку Галицько-Волинського князівства можете навести?

Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони

1. Яка була соціальна структура середньовічного суспільства у ВКЛ в XIV – першій половині XVI ст.?
2. У чому полягав вплив перших уній на соціально-економічне становище?
3. Поясніть проведення волочної реформи та існування фільваркового господарства.

4. Охарактеризуйте форми повинностей у ВКЛ.
5. Порівняйте становище селянства та міщанства у литовській Україні, визначте спільні та відмінні риси.
6. Охарактеризуйте взаємини з Кримським ханством. Поясніть, чому кримські татари чинили набіги на українські землі.
7. Чому виникло запорізьке козацтво? Охарактеризуйте особливості існування перших козаків.

Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої

1. Охарактеризуйте мануфактурне виробництво на українських землях.
2. Поясніть роль і місце шляхти та духовенства в економічному житті.
3. Опишіть селянські повинності та господарства після Люблінської унії 1569 р.
4. З'ясуйте економічні переваги та недоліки селянських господарств.
5. Оцініть колонізацію Слобідської України з точки зору її економічної доцільності.
6. Охарактеризуйте соціально-економічні категорії селянства.
7. Визначте і поясніть основні аспекти економічного життя міст кінця XVI – початку XVII ст.
8. Проаналізуйте економічну роль цехів і дайте власну обґрунтовану оцінку їх ефективності.
9. Через порівняння з селянськими та шляхетськими визначте особливості козацьких господарств.

Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель у середині XVII – XVIII ст.

1. Порівняйте економічну політику гетьманів України: що спільного та відмінного?
2. Поясніть роль і місце старшини та духовенства в економічному житті.
3. Опишіть селянські повинності та господарства у Гетьманщині.
4. З'ясуйте економічні переваги та недоліки селянських господарств у козацькій Україні.

5. Оцініть економіку Гетьманщини з точки зору її економічної доцільності.
6. Охарактеризуйте соціальні стани Гетьманщини.
7. Визначте і поясніть основні аспекти економічного життя міст у Гетьманщині.
8. Проаналізуйте економічну роль зимівників і дайте власну обґрунтовану оцінку їх ефективності.
9. Через порівняння з селянськими та шляхетськими визначте особливості козацьких господарств періоду Гетьманщини.
10. Охарактеризуйте інтеграційну політику російського уряду щодо українського суспільства та економіки.
11. Опишіть економічну та соціальну ситуацію на українських землях у складі Речі Посполитої.
12. Оцініть економіку Кримського ханства з точки зору її ефективності.

Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.

1. Проаналізуйте форми землеволодіння на правобережних та західноукраїнських землях. Назвіть особливості селянського землеволодіння.
2. Розкрийте головні напрями розвитку мануфактурного виробництва в Україні наприкінці XVIII ст.
3. Назвіть основні риси у соціально-економічному розвитку Наддніпрянської України в першій половині XIX ст.
4. У чому полягали протиріччя індустріального розвитку України в умовах панування феодальної економіки?
5. Назвіть причини стрімкого зростання чисельності населення України в XIX ст.
6. Розкрийте основні риси аграрної реформи Марії-Терезії та Йосипа II на західноукраїнських землях.

Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.

1. Як вдосконалювалася агрокультура українського села? На конкретних прикладах проілюструйте зростання товаризації сільськогосподарського виробництва.

2. Охарактеризуйте передумови, основні етапи та наслідки промислового перевороту в Україні. Які його особливості?

3. У чому полягає суть індустріалізації України? Які найважливіші наслідки її до початку першої світової війни?

4. Як вплинули промисловий переворот та індустріалізація на розвиток українських міст?

5. Коли почався і як проходив промисловий переворот на західно-українських землях? Чому він не завершився на початку ХХ ст.?

6. Назвіть характерні риси розвитку аграрних відносин в Україні напередодні 1861 р. На конкретних прикладах і фактах розкрийте підприємницький характер сільського господарства України в першій половині ХІХ ст.

7. Розкрийте зміст аграрних реформ 1848 і 1861 рр. та порівняйте їх.

8. Які зміни відбулися в українському селі у пореформений період?

9. У чому полягало прогресивне значення столипінської аграрної реформи?

10. Розкрийте передумови виникнення української кооперації, види та найважливіші напрями діяльності її.

11. Розкрийте зміст і покажіть наслідки грошових реформ, проведених російським урядом у ХІХ ст.

12. Назвіть характерні риси податкової політики Російської та Австро-Угорської імперій.

13. Як розвивалися Російська й Австро-Угорська кредитні системи на українських землях?

14. Проаналізуйте головні форми організації внутрішньої торгівлі в Україні. Яка роль належала Україні в системі світового ринку?

Тема 8. Україна на початку ХХ ст. Українські землі у період Першої світової війни

1. Розкрийте причини а наслідки економічної кризи 1900 – 1903 рр.

2. У чому полягало прогресивне значення столипінської аграрної реформи?

3. Які зміни відбувались в економіці під час Першої світової війни?

4. Проаналізуйте фінансування воєнних витрат.

5. Визначте роль банків у фінансовій системі.

6. Визначте стан торгівлі.

7. Назвіть причини економічної кризи.
8. Проаналізуйте демографічні зміни, які відбувались на українських землях.

Тема 9. Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.

1. Проаналізуйте соціально-економічну політику Української Центральної ради.
2. Яким чином Українська Центральна рада намагалась розв'язати земельне питання?
3. Чому Брестський мир називали "хлібним миром"?
4. Визначте основні напрями соціально-економічної діяльності Гетьманату П. Скоропадського.
5. Проаналізуйте заходи Гетьманату П. Скоропадського щодо відновлення розбалансованої фінансово-кредитної системи.
6. Чому відбулось звуження соціальної бази Директорії УНР?
7. Назвіть причини скорочення виробництва періоду Директорії УНР.
8. У якому економічному стані знаходились західноукраїнські землі після закінчення Першої світової війни?
9. Назвіть перші економічні декрети Радянської влади.
10. Розкрийте суть політики "воєнного комунізму".

Тема 10. Радянська Україна в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.)

1. Коли й за яких обставин в УСРР було запроваджено нову економічну політику?
2. Чим продовольчий податок відрізнявся від продовольчої розкладки?
3. Які промислові підприємства перебували в оренді у приватних підприємців за часів нової економічної політики?
4. Хто такі непмани?
5. Що таке індустріалізація?
6. Які зміни відбулися в структурі економіки радянської України внаслідок сталінської індустріалізації?
7. Які зміни відбулися в соціальній структурі населення радянської України внаслідок сталінської індустріалізації?
8. Якими методами здійснювалася колективізація сільського господарства?

9. Які прояви мала "ліквідація куркульства як класу"?
10. Чим колгосп відрізнявся від індивідуального селянського господарства?
11. Визначте причини й наслідки Голодомору 1932 – 1933 рр.

Тема 11. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період (1921 –1939 рр.)

1. Які українські землі входили до складу Польщі?
2. Визначте особливості політики польського уряду щодо промислового сектора економіки українських земель.
3. Визначте особливості аграрної політики польського уряду на українських землях.
4. Хто такі осадники?
5. Яку роль відігравали українські кооперативи в економічному житті українських земель у складі Польщі?
6. Які українські землі входили до складу Румунії?
7. Визначте особливості політики румунського уряду щодо промислового сектора економіки українських земель.
8. Визначте особливості аграрної політики румунського уряду на українських землях.
9. Коли Закарпаття увійшло до складу Чехословаччини?
10. Визначте особливості політики чехословацького уряду щодо економіки Закарпаття.

Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни

1. Розкрийте особливості економічного становища України в роки Другої світової війни.
2. Проаналізуйте економічну політику радянського уряду на першому етапі Другої світової війни.
3. Охарактеризуйте хід радянзації західних областей України.
4. Якими були соціально-економічні наслідки приєднання західноукраїнських земель до УРСР?
5. Охарактеризуйте хід мобілізаційних заходів в Україні.
6. Охарактеризуйте основні риси економічної політики гітлерівського режиму в Україні у роки Другої світової війни.
7. Розкрийте особливості героїчної праці українців у тилу.

8. Назвіть основні збитки в промисловості та сільському господарстві УРСР, заподіяні Другою світовою війною.

9. Розкрийте економічні та соціальні наслідки Другої світової війни для України.

10. Визначте економічні втрати України у роки Другої світової війни. Порівняйте вихідний рівень її господарства з іншими країнами на початок відбудови.

Тема 13. УРСР у 1945 – 1991 рр.

1. Які галузі промисловості вважало пріоритетними партійно-державне керівництво СРСР у період повоєнної відбудови?

2. Що дозволило швидко відбудувати промисловість після визволення України від нацистських окупантів?

3. Визначте причини й наслідки голоду 1946 – 1947 рр.

4. Якими методами проводилася колективізація сільського господарства в Західній Україні?

5. Які соціальні зміни спричинила індустріалізація в Західній Україні?

6. Які сільськогосподарські кампанії провело партійно-державне керівництво СРСР у хрущовський період?

7. Як називалися створені в ході реформи управління промисловістю й будівництвом 1957 р. державні органи?

8. Скільки економічних адміністративних районів було створено в УРСР у ході реформи управління 1957 р.?

9. Якої еволюції зазнали структури повсякденності у хрущовський період?

10. Визначте особливості косигінської економічної реформи.

11. Які зміни відбулися в соціальній структурі населення України в роки правління Л. Брежнєва та його наступників?

12. Яку назву дістали розпочаті М. Горбачовим соціально-економічні й політичні перетворення?

13. Якої еволюції зазнали структури повсякденності у горбачовський період?

Тема 14. Україна в 1991-му – 2016-х роках

1. З якими економічними проблемами зіткнулося державне керівництво України після розпаду СРСР? Якими способами воно намагалося вирішити ці проблеми?

2. Як змінилася економічна політика державного керівництва України після обрання президентом Л. Кучми?
3. Коли було запроваджено в обіг гривню?
4. Коли розпочалося економічне зростання України?
5. Як змінилося економічне становище України в період світової фінансово-економічної криз 2008 – 2009 рр.?
6. Які зміни відбулися за доби незалежності України в соціальній структурі населення?
7. Що таке депопуляція?
8. Якої еволюції зазнали у добу незалежності України структури повсякденності?

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота зі студентами здійснюється за встановленим графіком. Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

1) **індивідуальні заняття**, які проводяться з окремими студентами для підвищення рівня їхньої підготовки. Вони передбачають:

виконання завдань базового рівня тими студентами, які пропустили семінарські заняття або мають слабкі знання з певних тем;

виконання завдань підвищеної складності тими студентами, що мають високий рівень знань і прагнуть глибше вивчити певні теми;

2) **консультації**, під час яких студент отримує відповіді викладача на конкретні запитання.

Консультації проводяться за окремими темами дисципліни, за змістовими модулями, за всією дисципліною (перед написанням екзаменаційної контрольної роботи), стосовно підготовки есе, доповіді та дослідної роботи.

8. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування таких технологій: лекції з використанням презентацій у форматі *PowerPoint*, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки (табл. 8.1).

Розподіл методів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування методів
Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , семінар-дискусія
Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , робота в малих групах
Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , семінар-дискусія
Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , робота в малих групах, мозкова атака
Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст.	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , семінар-дискусія
Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , робота в малих групах
Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , семінар-дискусія
Тема 8. Україна на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , робота в малих групах, мозкова атака
Тема 9. Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , семінар-дискусія
Тема 10. Радянська Україна в 1920 – 1930-х рр.	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , робота в малих групах
Тема 11. Західноукраїнські землі в 1920 – 1930-х рр.	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , семінар-дискусія
Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , робота в малих групах
Тема 13. УРСР у 1945 – 1991 рр.	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , робота в малих групах, мозкова атака
Тема 14. Україна в 1991-му – 2016-х рр.	Лекція з використанням презентації у форматі <i>PowerPoint</i> , робота в малих групах, мозкова атака

Лекції з використанням презентацій у форматі PowerPoint – один із найважливіших елементів навчання іноземних студентів. Вони передбачають засвоєння студентами інформації не тільки через слух, а й через зір.

Семінари-дискусії передбачають обмін учасників думками з питань, які винесені на обговорення, а також розвивають мислення, допомагають формувати й висловлювати свої думки.

Робота в малих групах дає змогу структурувати семінарські заняття за формою і змістом, створює додаткові можливості для співпраці студентів, зокрема плідного обміну думками, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб сформулювати й висловити якомога більшу кількість думок за дуже обмежений проміжок часу, обговорити й здійснити їх селекцію.

Таблиця 8.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 2. Господарство та суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави	<i>Семінарське заняття.</i> Тема. Господарство та суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави	Робота в малих групах
Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст.	<i>Семінарське заняття.</i> Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст.	Семінар-дискусія

9. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно

до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи містять:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати іспит, – 35 балів);

проміжний контроль, що проводиться після вивчення першого змістового модуля і має на меті інтегровану оцінку результатів досягнення студентом його тем;

підсумковий контроль, що проводиться у формі екзамену.

Поточний контроль із даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

оцінка роботи на лекційних заняттях;

оцінка роботи на семінарських заняттях;

оцінка виконання завдань за темами;

оцінка доповіді-презентації студента;

перевірка есе за обраною темою;

перевірка дослідної роботи.

Проміжний контроль проводиться у формі письмової роботи.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

Бали, отримані за виконання завдань екзаменаційного білета (максимальна кількість балів – 40), додаються до балів, отриманих у ході здійснення поточного й проміжного контролю.

Порядок проведення поточного оцінювання успішності студентів. Оцінювання успішності студента під час семінарських занять проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

ознайомлення з рекомендованою літературою;

розуміння проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу;

логічність усних і письмових відповідей, обґрунтованість позицій, глибина висновків.

Максимальна кількість балів нараховується за умови, що здобутки студента повністю відповідають усім зазначеним критеріям. Невідповідність критеріям зумовлює зменшення кількості балів.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: вміння знаходити потрібну інформацію, здатність сприймати почерпнуту з рекомендованої літератури інформацію, формувати й висловлювати власний погляд, застосувати новозасвоєну термінологію.

Критеріями оцінювання есе є:

здатність усвідомити обрану для дослідження проблему;

самостійність виконання роботи;

чіткість структури роботи;

логічність викладу думок;

обґрунтованість висновків;

правильність мови;

оформлення роботи.

Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль з навчальної дисципліни здійснюється на підставі екзамену. Його невід'ємною складовою є виконання письмової екзаменаційної роботи. Завданням письмової екзаменаційної роботи є перевірка засвоєння студентом усього програмного матеріалу, осягнення зв'язків між окремими темами та змістовими модулями, вміння використовувати засвоєну лексику тощо.

В умовах реалізації компетентнісного підходу, підсумковий контроль дозволяє визначити рівень засвоєння студентом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами. Кожен екзаменаційний білет включає два стереотипних, два діагностичних та одне евристичне завдання, виконання яких оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Якщо навчальні досягнення студента, який був відсутній з поважних причин, підтверджених документально, не були оцінені під час проведення поточного оцінювання знань студентів, вони можуть бути оцінені у двотижневий термін після повернення до навчання.

Студент **не може бути допущений** до написання письмової екзаменаційної роботи, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного оцінювання становить менше 35. За таких обставин студенту потрібно добрати залікових балів.

Студента слід **уважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами екзамену, дорівнює або перевищує 25. У ході поточного

й модульного контролю впродовж семестру студент має отримати не менше 35 балів, за виконання завдань екзаменаційного білета – не менше 25. Сумарний результат у балах заноситься у екзаменаційну "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково складає іспит після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканатом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку наступного семестру. Якщо студент повторно не набирає потрібної кількості балів, декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін наступного перескладання іспиту.

Зразок екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітній ступінь "бакалавр"

Семестр I

Навчальна дисципліна "Соціальна та економічна історія України"

БІЛЕТ 1

Завдання 1 (стереотипне, 1 рівень складності).

Випишіть особисто невірні категорії населення, що існували в Київській Русі згідно з "Руською правдою" (що це, ким вона була прийнята), поясніть їх походження, ступінь залежності:

князі, бояри, молодша дружина, ізгої, холопи, гості, старша дружина, рядовичі, купці, закупи, грідні.

Завдання 2 (стереотипне, 1 рівень складності).

Випишіть законодавчі акти і постанови, що сприяли процесу закріпачення селян у Великому князівстві Литовському. Зазначте дату прийняття цих документів і юридичні положення, що свідчили про закріпачення:

Руська Правда, Артикули Генріха Валуа, Перший Литовський статут, Люстрація замків, монгольська Яса, Другий Литовський статут, Нешавські статuti, Устави на волоки, Судебник Казимира IV Ягеллончика, Третій Литовський статут.

Завдання 3 (діагностичне, 2 рівень складності).

Чим було зумовлене та які соціально-економічні наслідки мало для українських земель укладення Люблінської унії?

Завдання 4 (діагностичне, 2 рівень складності).

Чим було зумовлене та які наслідки мало запровадження нової економічної політики в Україні?

Завдання 5 (евристичне, 3 рівень складності).

Розкрийте суперечливість соціально-економічного розвитку України в 1991 – 2010-х рр.

Затверджено на засіданні

кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Протокол №___ від "___" _____ 20___р.

Зав. кафедри _____ Викладач _____.

(підпис)

(підпис)

Підсумкова оцінка за письмову екзаменаційну роботу становить суму балів, нарахованих за виконання всіх завдань роботи. Оцінювання відповіді на кожне питання здійснюється викладачем у залежності від його складності. Бездоганні відповіді на обидва питання першого рівня приносять 12 балів (по 6 балів кожне), бездоганні відповіді на обидва питання другого рівня – 16 балів (по 8 балів кожне), бездоганна відповідь на питання третього рівня приносить 12 балів.

Під час перевірки письмової екзаменаційної роботи використовується система оцінювання, наведена в табл. 9.1.

Таблиця 9.1

Система оцінювання екзаменаційної роботи

Вимоги до виконання	Оцінка першого рівня	Оцінка другого рівня	Оцінка третього рівня
1	2	3	4
Безпомилкове наведення фактів і дат. Докладно викладено причинно-наслідкові зв'язки історичного явища. Логічність і аргументованість викладу на евристичне питання, демонстрація обізнаності з фаховою літературою, вміння проводити історичні порівняння	12	16	12
Не всі викладені факти прив'язані до історичної хронології. Причинно-наслідкові зв'язки викладені докладно. Логічність і аргументованість викладу в евристичному питанні, демонстрація обізнаності з фаховою літературою, вміння проводити історичні порівняння, наприкінці завдання висновки наведено стисло	11	15	11

1	2	3	4
Не всі факти прив'язані до історичної хронології або відповіді містять незначні помилки. В питаннях на знання причинно-наслідкових зв'язків вказані не всі причини. В евристичному рівні наявна обізнаність з фаховою літературою, не точно наведені причинно-наслідкові зв'язки, історичні порівняння не наведені, висновки не розгорнуті	10	14	10
Неточні відповіді під час наведення фактів і дат. Наявні помилки у процесі визначення причинно-наслідкових зв'язків в евристичному питанні. Відповідь розгорнута, але слабка обізнаність з фаховою літературою, неповно розкриті або відсутні історичні порівняння, висновки не розгорнуті, наявні помилки	9	13	9
Наявні помилки під наведення фактів і дат в першому рівні. Неповно розкриті або наявні помилки під час визначення причинно-наслідкових зв'язків. Евристичне питання подано в межах лекційного курсу, у процесі відтворення подій не достатнє знання фактичного матеріалу, стислі висновки	8	12	8
Наявні помилки під час наведення фактів і дат у першому рівні. Евристичне питання подано в межах лекційного курсу, у процесі відтворення подій не достатнє знання фактичного матеріалу, стислі висновки	7	10	7
Знання фактів і дат менше від мінімального. Причинно-наслідкові зв'язки розкриті частково. У процесі відповіді на евристичне питання бракує аргументованості та логічності. Висновки розкриті слабо	6	8	6
Знання фактів і дат менше від мінімального, наявні численні помилки окремі завдання не виконані. Значні труднощі у процесі наведення причинно-наслідкових явищ, намагання підмінити їх перебігом подій	5	6	5

Закінчення табл. 9.1

1	2	3	4
Евристичне питання висвітлено частково, причини і передумови історичного явища не розкриті, в перебігу історичних подій наведені твердження слабо підтвердженні фактами й датами. Висновки відсутні			
У першому рівні наявні численні помилки, окремі завдання не виконані. У другому рівні причини і наслідки не розкриті, наявне намагання підмінити їх висвітленням перебігу подій. Помітно, що студентові бракує теоретичних та практичних знань з соціальної та економічної історії України. Евристичне питання висвітлено частково, причини і передумови історичного явища не розкриті, виклад позбавлений аргументації конкретними фактами й датами. Студент володіє знаннями певних історичних подій, фактів, хронології, але не може їх розглядати комплексно. Висновків студент самостійно зробити не може	4	4	4
Завдання студентом практично не розкрито. Викладені знання мають суто фрагментарний характер або не стосуються питань наявних у білеті. Студент володіє епізодично знаннями певних історичних подій, фактів, хронології, але не може їх розглядати комплексно. Студент не в змозі уявити події економічної та соціальної історії України у контексті ключових подій світової історії. Найелементарніші запитання викликають у студента помітне затруднення. Виклад питання вміщає правильні найелементарніші аспекти	3	2	3
Завдання не виконано. Студент або не намагався дати відповідь на запитання, або його виклад не стосується суті вказаного запитання	0	0	0

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості компетентностей студентів наведена в табл. 10.1.

Таблиця 10.1

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Оцінка рівня сформованості компетентностей			
				Форми контролю	Макс. Бал.		
					60		
1	2	3	4	5	6		
Змістовий модуль 1							
Соціально-економічний розвиток українських земель у період від найдавніших часів до кінця XIX ст.							
З'ясувати і аналізувати особливості соціально-економічного розвитку українських земель у докиївський період. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів та даних	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні	1,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості господарства і суспільства Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів та даних	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Господарство та суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4		5	6	
З'ясувати і аналізувати особливості соціально-економічного розвитку українських земель у складі Литви та Польщі. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів та даних	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до заняття	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку українських земель у складі Речі Посполитої. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до заняття	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку козацької України та інших українських земель. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст.	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до заняття	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської та Західної України і Криму наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до заняття	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської та Західної України і Криму у другій половині XIX ст. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів. Порівнювати сучасну індустріальну ситуацію в Україні з ситуацією в першій половині XIX ст.	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Перевірка виконання завдання	1,5
		СРС	4	Підготовка до заняття	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1

Продовження табл. 10.1

1	2	3		4		5	6
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської та Західної України	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Контрольна робота	Перевірка контрольної роботи	0,5
		СРС	4	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до контрольної роботи	Перевірка виконання завдання	5
Змістовий модуль 2							
Соціально-економічний розвиток українських земель у XX – на початку XXI ст.							
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської та Західної України і Криму на початку XX ст. і в період Першої світової війни. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів. Порівнювати сучасну індустріальну ситуацію в Україні з ситуацією початку XX ст.	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 8. Україна на початку XX ст. Українські землі у період Першої світової війни	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку Наддніпрянської та Західної України у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр. Формувати і обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів	12	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні винесених питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку Радянської України в умовах нової економічної політики і сталінської модернізації. Формувати й обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів	13	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Радянська Україна в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.)	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1

Закінчення табл. 10.1

1	2	3	4		5	6	
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у міжвоєнний період	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період (1921 –1939 рр.)	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного становища українських земель у роки Другої світової війни.	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Обговоренні питань теми	1,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку УРСР у повоєнний період. Формувати й обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 13. УРСР у 1945 – 1991 рр.	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Обговоренні питань теми	1,5
		СРС	4	Підготовка до занять	Опрацювання рекомендованої викладачем літератури та підготовка до дискусії	Перевірка виконання завдання	1
З'ясувати й аналізувати особливості соціально-економічного розвитку України у період незалежності. Формувати й обстоювати власну точку зору з залученням історичних фактів	17	Ауд.	2	Лекція	Тема 14. Україна в 1991-му – 2010-х роках	Оцінка роботи на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Обговорення питань теми	Оцінка участі в обговоренні питань теми	2,5
		СРС	5	Підготовка до занять	Підготовка до дискусії, написання есе-повіді та підсумкової дослідної роботи	Перевірка виконання завдання	9
Сесія	Ауд.	2	Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білета	Підсумковий контроль		
	СРС	7	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістових модулів			
Усього годин		150	Максимальна кількість балів із дисципліни			100	
			з них				
аудиторні: 66		поточний контроль:			60		
самостійна робота: 84		підсумковий контроль:			40		

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 10.2.

Таблиця 10.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота														Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2							40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
6	3	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	12		
Контрольна робота															
5															

Примітка. T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 10.3.

Таблиця 10.3

Розподіл балів за тижнями

Теми	Тиждень	лекції	семінарські заняття	домашні завдання за темами	поточні контрольні роботи	есе-довідь	контрольна робота	дослідна робота	Усього
Тема 1	1 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
	2 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 2	3 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 3	4 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 4	5 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 5	6 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 6	7 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
	8 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
	9 тиждень	0,5	0,5	-	-	-	5	-	6
Тема 8	10 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 9	11 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 10	12 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 11	13 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 12	14 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 13	15 тиждень	0,5	0,5	1	1	-	-	-	3
Тема 14	16 тиждень	0,5	0,5	1	1	4	-	-	7
	Усього	8	8	15	15	4	5	5	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів

навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 10.4).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Таблиця 10.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку	для недиференційованого заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

11. Рекомендована література

11.1. Основна

1. Бойко О. Д. Історія України : навч. посіб. / О. Д. Бойко. – 3-тє вид., допов. – К. : Академвидав, 2008. – 687 с.

2. Економічна історія України : історико-економічне дослідження : в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін. ; відп. ред. В. А. Смолій ; авт. кол. : Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. – К. : Ніка-центр, 2011. – Т. 1. – 2011. – 696 с. ; Т. 2. – 2011. – 608 с.

3. Історія Слобідської України : навч. посіб. з народознавства та краєзнавства / [за ред. В. І. Торкатюка, О. Л. Сидоренка]. – Х. : Основа, 1998. – 368 с.

4. Історія України : нове бачення : у 2 т. / [О. І. Гуржій, Я. Д. Ісаєвич, М. Ф. Котляр та ін. ; під ред. В. А. Смолія]. – К. : Україна, 1995. – Т. 1. – 1995. – 350 с. ; Т. 2. – 1996. – 494 с.

5. Калініченко В. В. Історія України : підручник для іст. ф-тів вищ. навч. закл. Ч. 3. 1917 – 2003 рр. / В. В. Калініченко, І. К. Рибалка. – Х. : Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2004. – 627 с.

6. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні ХХ ст. / Б. Кравченко. – К. : Основи, 1997. – 424 с.

7. Лановик Б. Д. Економічна історія України і світу : [підручник] / [Б. Д. Лановик, З. М. Матисякевич, Р. М. Матейко] ; за ред. Б. Д. Лановика. – К. : Вікар, 1999. – 737 с.

8. Магочій П.-Р. Історія України / П.-Р. Магочій ; пер. з англ. Е. Гийдела, С. Грачової. – К. : Критика, 2007. – 638 с.

9. Перевозчиков В. І. Економічна історія українських земель (X – XVIII ст.) / В. І. Перевозчиков, О. А. Тимчик. – Х. : Основа, 2009. – 142 с.

10. Рибалка І. К. Історія України. Частина 1 : від найдавніших часів до кінця XVIII століття [підручник для іст. фак. вищих навч. закладів] / І. К. Рибалка. – Х. : Основа, 1994. – 448 с.

11. Рибалка І. К. Історія України. Частина 2 : від початку ХІХ ст. до лютого 1917 року [підручник для іст. фак. вищих навч. закладів] / І. К. Рибалка. – Х. : Основа, 1997. – 480 с.

11.2. Додаткова

12. Баран В. К. Україна в умовах системної кризи (1946 – 1980-ті рр.) / В. К. Баран, В. М. Даниленко. – К. : Альтернативи, 1999. – 304 с.

13. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка и капіталізм, XV – XVIII вв. / Ф. Бродель. – М. : Прогресс, 1986. – Т. 1. – 1986. – 623 с. ; Т. 2. – 1988. – 634 с. ; Т. 3. – 1992. – 678 с.

14. Волосник Ю. П. Нова буржуазія в умовах непу / Ю. П. Волосник // Нариси повсякденного життя радянської України в добу непу (1921 – 1928 рр.) : колект. моногр. У 2 ч. – К., 2010. – Ч. 2. – С. 343–381.

15. Гимбутас М. Славяне. Сыны Перуна / М. Гимбутас ; пер. с англ. Ф. С. Капицы. – М. : ЗАО Центрполиграф, 2008. – 216 с.

16. Донік О. М. Чисельність та етнічно-конфесійний склад купецтва України в ХІХ – на початку ХХ ст. / О. М. Донік // Український історичний журнал. – 2009. – № 5. – С. 71–96.

17. Дорошко М. С. Більшовицька номенклатура в радянській Україні у 1917 – 1938 рр. : особливості формування та наслідки діяльності / М. С. Дорошко // Наук. пр. іст. ф-ту Запоріз. нац. ун-ту. – 2008. – Вип. 23. – С. 126–136.

18. Євсєєва Т. М. Джерела існування родин духовенства / Т. М. Євсєєва // Нариси повсякденного життя радянської України в добу непу (1921 – 1928 рр.) : колект. моногр. У 2 ч. – К., 2010. – Ч. 2. – С. 295–315.

19. Євсєєва Т. М. Соціальна адаптація духовенства / Т. М. Євсєєва // Нариси повсякденного життя радянської України в добу непу (1921 – 1928 рр.) : колект. моногр. У 2 ч. – К., 2010. – Ч. 2. – С. 325–332.
20. Історія України від найдавніших часів до сьогодення : збірник документів та матеріалів / за заг. ред. А. П. Коцура, Н. Т. Терес. – К. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. – 1100 с.
21. Калініченко В. В. Селянське господарство України в період непу : іст.-екон. дослідж. / В. В. Калініченко. – Х. : Основа, 1997. – 398 с.
22. Конквест Р. Жнива скорботи : радянська колективізація і голодомор / Р. Конквест ; пер. з англ. С. Васильченка, О. Вітрученка, Ю. Медюка. – К. : Либідь, 1993. – 382 с.
23. Кормич Л. Історія України від найдавніших часів і до ХХІ століття : навч. посіб. / Л. Кормич, В. Багацький. – Х. : Одісей, 2001. – 479 с.
24. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні ХХ ст. / Б. Кравченко ; пер. з англ. В. Івашка, В. Корнієнка. – К. : Основи, 1997. – 423 с.
25. Крижановська О. О. Соціальні настрої та уявлення селян Правобережної України у 20 – 50-х рр. ХІХ ст. / О. О. Крижановська // Український історичний журнал. – 2007. – № 2. – С. 130–142.
26. Кульчицький С. В. Україна між двома війнами (1921 – 1939 рр.) / С. В. Кульчицький. – К. : Альтернативи, 1999. – 335 с.
27. Кульчицький С. В. Українська Держава часів Гетьманщини / С. В. Кульчицький // Український історичний журнал. – 1992. – № 7–8. – С. 68–69.
28. Литвинова Т. Ф. "Поміщицька правда". Дворянство Лівобережної України та селянське питання наприкінці ХVІІІ – у першій половині ХІХ століття (ідеологічний аспект) / Т. Ф. Литвинова. – Донецьк : "ЛІРА", 2011. – 732 с.
29. Макарчук С. А. Этносоциальное развитие и национальные отношения на западноукраинских землях в период империализма / С. А. Макарчук. – Львов, 1983. – 256 с.
30. Миронов Б. Н. Социальная история России периода империи (ХVІІІ – начало ХХ в.) / Б. Н. Миронов. – [3-е изд.] – СПб., 2003 – Т. 1. – 549 с.
31. Пашкевич Г. О. Рільництво племен трипільської культури / Г. О. Пашкевич, М. О. Відейко. – К. : Академперіодика, 2006. – 147 с.

32. Сарбей В. Г. Національне відродження України / В. Г. Сарбей. – К. : ВД "Альтернатива", 1999. – 336 с.
33. Солдатенко В. Ф. Українська революція : історичний нарис : монографія / В. Ф. Солдатенко. – К. : Либідь, 1999. – 976 с.
34. Українська Центральна Рада : документи і матеріали / [упоряд. П. П. Толочко та ін.]. У 2-х т. – К. : Наукова думка 1996. – Т.1. – 1996. – 592 с. ; Т.2. – 1997. – 422 с.
35. Хасанов А. М. Социальная история скифов / А. М. Хасанов. – М. : Наука, 1975. – 336 с.
36. Шевченко В. М. Характеристика категорій земельних власників України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. / В. М. Шевченко // Український історичний журнал. – 2010. – № 2. – С. 75–85.
37. Шуп'яна М. Реформування суспільного та державного життя в Австрійській імперії за часів правління імператриці Марії-Терезії (1740 – 1780 рр.) / М. Шуп'яна // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2013. – Випуск 58. – С. 126–134.

11.3. Інформаційні ресурси

38. Грушевський М. Історія України-Руси: Т. VI. Життя економічне, культурне, національне ХІV – ХVІІ віків [Електронний ресурс] / М. Грушевський. – Режим доступу : <http://litopys.org.ua/hrushrus/iur6.htm>.
39. Кузема О. Л. Чисельність й етносоціальний склад населення міст і містечок Правобережної України наприкінці ХVІІІ – в першій половині ХІХ ст. [Електронний ресурс] / О. Л. Кузема. – Режим доступу : <http://vuzlib.com/content/view/1949/52/>.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Соціальна та економічна історія України" за Національною рамкою кваліфікацій України

51

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Розвиток господарства та суспільства на українських землях у докиївський період					
Аналізувати розвиток первісних і додержавних суспільно-економічних відносин	Особливості первісних соціальних і господарських взаємин. Природа держави як соціально-економічного утворення	Стратегії виживання суспільств кам'яної доби, бронзового віку, раннього залізного віку	Аналізувати археологічний матеріал, порівнювати першоджерела з історіографією теми	Висловлювання і обстоювання власної точки зору. Здатність формувати конструктивну критику у дебатах	Відповідальність за достовірність інформації щодо додержавних суспільств, яка презентується на семінарах. Здатність самостійно знаходити і опрацьовувати інформацію щодо додержавних суспільств і економік на території України
Тема 2. Господарство й суспільство Київської Русі та Галицько-Волинської держави					
Аналізувати розвиток суспільно-економічних відносин у Київській Русі	Особливості соціальних і господарських взаємин у Київській Русі. Проблема феодалізму у Київській Русі	Стратегії виживання населення Київської Русі	Аналізувати археологічні та письмові джерела (літописи, актові матеріали, зображення), порівнювати першоджерела з історіографією теми	Висловлювання і обстоювання власної точки зору. Здатність формувати конструктивну критику у дебатах щодо специфіки господарської діяльності та суспільної організації Київської Русі	Відповідальність за достовірність інформації що презентується на семінарах. Здатність самостійно знаходити і опрацьовувати інформацію щодо середньовічних суспільств і економік на території України

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського та Польської Корони					
Аналізувати розвиток суспільно-економічних відносин на українських землях у складі Великого князівства литовського і Польської Корони	Особливості соціальних і господарських взаємин на українських землях у складі Великого князівства литовського і Польської Корони. Проблема виникнення козацтва як прикордонного суспільства на українських землях у складі Великого князівства литовського і Польської Корони	Стратегії виживання населення на українських землях у складі Великого князівства литовського і Польської Корони	Аналізувати археологічні та письмові джерела (літописи, актові матеріали, зображення), порівнювати першоджерела з історіографією теми	Висловлювання і обстоювання власної точки зору. Здатність формувати конструктивну критику у дебатах щодо специфіки господарської діяльності та суспільної організації на українських землях у складі Великого князівства литовського і Польської Корони	Відповідальність за достовірність інформації що презентується на семінарах. Здатність самостійно знаходити і опрацювати інформацію щодо середньовічних суспільств і економік на території України
Тема 4. Соціально-економічний розвиток України у складі Речі Посполитої					
Аналізувати розвиток суспільно-економічних відносин на українських землях у складі Речі Посполитої	Особливості соціальних і господарських взаємин на українських землях у складі у складі Речі Посполитої. Соціальний та господарський розвиток козацтва як прикордонного суспільства на українських землях у складі Речі Посполитої	Стратегії виживання населення на українських землях у складі у складі Речі Посполитої	Аналізувати археологічні та письмові джерела (літописи, актові матеріали, зображення), порівнювати першоджерела з історіографією теми	Висловлювання і обстоювання власної точки зору. Здатність формувати конструктивну критику у дебатах щодо специфіки господарської діяльності та суспільної організації на українських землях у складі Речі Посполитої	Відповідальність за достовірність інформації що презентується на семінарах. Здатність самостійно знаходити і опрацювати інформацію щодо середньовічних суспільств і економік на території України у складі Речі Посполитої

1	2	3	4	5	6
Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель в середині XVII – XVIII ст.					
Аналізувати розвиток суспільно-економічних відносин на українських землях у складі Речі Посполитої і Гетьманщини	Особливості соціальних і господарських взаємин на українських землях у складі у складі Речі Посполитої і Гетьманщини. Соціальний та господарський розвиток козацтва як державного суспільства на українських землях у складі Речі Посполитої і Гетьманщини	Стратегії виживання населення на українських землях у складі у складі Речі Посполитої і Гетьманщини	Аналізувати письмові джерела (літописи, актові матеріали, зображення), порівнювати першоджерела з історіографією теми	Висловлювання і обстоювання власної точки зору. Здатність формувати конструктивну критику у дебатах щодо специфіки господарської діяльності та суспільної організації на українських землях у складі Речі Посполитої і Гетьманщини	Відповідальність за достовірність інформації що презентується на семінарах. Здатність самостійно знаходити і опрацювати інформацію щодо середньовічних суспільств і економік на території України у складі Речі Посполитої і Гетьманщини
Тема 6. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.					
Аналізувати розвиток суспільно-економічних відносин на українських землях у складі Російської та Австрійської імперій	Особливості соціальних і господарських взаємин на українських землях у складі у складі Російської та Австрійської імперій	Стратегії виживання населення на українських землях у складі у складі Російської та Австрійської імперій	Аналізувати археологічні та письмові джерела (епістолярний матеріал, ранню історичну літературу, актові матеріали, зображення), порівнювати першоджерела з історіографією теми	Висловлювання і обстоювання власної точки зору. Здатність формувати конструктивну критику у дебатах щодо специфіки господарської діяльності та суспільної організації на українських землях у складі Російської та Австрійської імперій	Відповідальність за достовірність інформації що презентується на семінарах. Здатність самостійно знаходити і опрацювати інформацію щодо середньовічних суспільств і економік на території України у складі Російської та Австрійської імперій
Тема 7. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.					
Аналізувати розвиток суспільно-економічних відносин на українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій	Особливості соціальних і господарських взаємин на українських землях у складі у складі Російської та Австро-Угорської імперій	Стратегії виживання населення на українських землях у складі у складі Російської та Австро-Угорської імперій	Аналізувати археологічні та письмові джерела (епістолярний матеріал, історичну літературу, актові матеріали, зображення, періодику, тощо), порівнювати першоджерела з історіографією теми	Висловлювання і обстоювання власної точки зору. Здатність формувати конструктивну критику у дебатах щодо специфіки господарської діяльності та суспільної організації на українських землях у складі Російської та Австро-Угорської імперій	Відповідальність за достовірність інформації, що презентується на семінарах. Здатність самостійно знаходити і опрацювати інформацію щодо середньовічних суспільств і економік на території України у складі Російської та Австро-Угорської імперій

1	2	3	4	5	6
Тема 8. Україна на початку ХХ ст. Українські землі у період Першої світової війни					
Аналізувати соціально-економічне становище Наддніпрянської та Західної України на початку ХХ ст. і в роки Першої світової війни	Особливості соціально-економічного становища Наддніпрянської та Західної України на початку ХХ ст. і в роки Першої світової війни	Знання соціальних і економічних процесів, які відбувалися на українських землях на початку ХХ ст. і в роки Першої світової війни	Застосування набутих знань як засобу розуміння сучасної соціально-економічної ситуації та можливих варіантів соціально-економічного розвитку України	Висловлення в усній і письмовій формах власних думок щодо соціально-економічного становища Наддніпрянської та Західної України на початку ХХ ст. і в роки Першої світової війни, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами	Самостійний пошук інформації щодо соціально-економічного становища Наддніпрянської та Західної України на початку ХХ ст. і в роки Першої світової війни у джерелах, науковій літературі та Інтернеті. Відповідальність за результати пошуку та вивчення інформації
Тема 9. Українські землі у період Національно-демократичної революції 1917 – 1921 рр.					
Аналізувати соціально-економічне становище Наддніпрянської та Західної України у період Української національно-демократичної революції	Особливості соціально-економічного становища Наддніпрянської та Західної України у період Української національно-демократичної революції	Знання соціальних і економічних процесів, які відбувалися в Наддніпрянській і Західній Україні в період Української національно-демократичної революції	Застосування набутих знань як засобу розуміння сучасної соціально-економічної ситуації та можливих варіантів соціально-економічного розвитку України	Висловлення в усній і письмовій формах власних думок щодо соціально-економічного становища Наддніпрянської та Західної України у період Української національно-демократичної революції, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами	Самостійний пошук інформації щодо соціально-економічного становища Наддніпрянської та Західної України у період Української національно-демократичної революції у джерелах, науковій літературі та Інтернеті. Відповідальність за результати пошуку та вивчення інформації
Тема 10. Радянська Україна в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.)					
Аналізувати соціально-економічний розвиток радянської України в умовах нової економічної політики і сталінської модернізації	Основні тенденції соціально-економічного розвитку України в умовах нової економічної політики і сталінської модернізації	Знання соціальних і економічних процесів, які відбувалися в радянській Україні в міжвоєнний період	Застосування набутих знань як засобу розуміння сучасної соціально-економічної ситуації та можливих варіантів соціально-економічного розвитку України	Висловлення в усній і письмовій формах власних думок щодо соціально-економічного розвитку радянської України в міжвоєнний період, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами	Самостійний пошук інформації щодо соціально-економічного розвитку радянської України в міжвоєнний період у джерелах, науковій літературі та Інтернеті. Відповідальність за результати пошуку та вивчення інформації

1	2	3	4	5	6
Тема 11. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період (1921 – 1939 рр.)					
Аналізувати соціально-економічне становище західноукраїнських земель у період між двома світовими війнами	Особливості соціально-економічного становища українських земель у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини	Знання соціальних і економічних процесів, які відбувалися на західноукраїнських землях у період між двома світовими війнами	Застосування набутих знань як засобу розуміння сучасної соціально-економічної ситуації та можливих варіантів соціально-економічного розвитку України	Висловлення в усній і письмовій формах власних думок щодо соціально-економічного становища західноукраїнських земель у міжвоєнний період, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами	Самостійний пошук інформації щодо соціально-економічного становища західноукраїнських земель у період між двома світовими війнами у джерелах, науковій літературі та Інтернеті. Відповідальність за результати пошуку та вивчення інформації
Тема 12. Соціальні та економічні зміни на українських землях у роки Другої світової війни					
Аналізувати соціально-економічне становище українських земель у період Другої світової війни	Особливості соціально-економічного становища українських земель у роки Другої світової війни	Знання соціальних і економічних процесів, які відбувалися на українських землях під час Другої світової війни	Застосування набутих знань як засобу розуміння сучасної соціально-економічної ситуації та можливих варіантів соціально-економічного розвитку України	Висловлення в усній і письмовій формах власних думок щодо соціально-економічного становища українських земель під час Другої світової війни, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами	Самостійний пошук інформації щодо соціально-економічного становища українських земель у період Другої світової війни у джерелах, науковій літературі та Інтернеті. Відповідальність за результати пошуку та вивчення інформації
Тема 13. УРСР у 1945 – 1991 рр.					
Аналізувати соціально-економічний розвиток УРСР у 1945 – 1991 рр.	Основні тенденції соціально-економічного розвитку УРСР у 1945 – 1991 рр.	Знання соціальних і економічних процесів, які відбувалися в Україні у 1945 – 1991 рр.	Застосування набутих знань як засобу розуміння сучасної соціально-економічної ситуації та можливих варіантів соціально-економічного розвитку України	Висловлення в усній і письмовій формах власних думок щодо соціально-економічного розвитку УРСР у 1945 – 1991 рр., вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами	Самостійний пошук інформації щодо соціально-економічного розвитку УРСР у 1945 – 1991 рр. у джерелах, науковій літературі та Інтернеті. Відповідальність за результати пошуку та вивчення інформації

1	2	3	4	5	6
Тема 14. Україна в 1991-му – 2010-х роках					
Аналізувати соціально-економічне становище України в 1991-му – 2010-х роках	Особливості соціально-економічного становища України в 1991-му – 2010-х роках	Знання соціальних і економічних процесів, які відбувалися в Україні в 1991-му – 2010-х роках	Застосування набутих знань як засобу розуміння можливих варіантів соціально-економічного розвитку України	Висловлення в усній і письмовій формах власних думок щодо соціально-економічного становища України в 1991-му – 2010-х роках, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з викладачами та іншими студентами	Самостійний пошук інформації щодо соціально-економічного становища України в 1991-му – 2010-х роках у джерелах, науковій літературі та Інтернеті. Відповідальність за результати пошуку та вивчення інформації

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	14
5. Теми та плани семінарських занять.....	17
6. Самостійна робота.....	21
6.1. Контрольні запитання для самодіагностики.....	26
7. Індивідуально-консультативна робота	33
8. Методи навчання	33
9. Методи контролю	35
10. Розподіл балів, які отримують студенти	42
11. Рекомендована література.....	47
11.1. Основна.....	47
11.2. Додаткова	48
11.3. Інформаційні ресурси	50
Додатки.....	51

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"СОЦІАЛЬНА ТА ЕКОНОМІЧНА
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ"**

**для студентів усіх напрямів підготовки
всіх форм навчання**

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладачі: **Баличева** Лариса Вікторівна
Добрунова Людмила Едуардівна
Мацюцький Віктор Миколайович та ін.

Відповідальний за випуск *Черемська О. С.*

Редактор *Бутенко В. О.*

Коректор *Ковальчук М. А.*

План 2016 р. Поз. № 258 ЕВ. Обсяг 58 с.

Видавець і виготівник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*